

การเพาะเลี้ยง และการใช้ประโยชน์

แพนแดง

แพนแดง เป็นพืชตระกูลเฟิร์นชนิดลอยน้ำ ในประเทศไทย จะพบแพนแดง 2 สายพันธุ์คือ อะซอลล่า พินนาต้า (*Azolla pinnata*) และอะซอลล่า ไมโครฟิลลา (*Azolla microphylla*)

“แพนแดง” เพาะเลี้ยงง่ายและขยายพันธุ์ได้เร็ว เกษตรกรสามารถใช้แพนแดงผสมกับดินปลูกเพื่อเป็น แหล่งธาตุอาหารไนโตรเจนทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี หรือใช้แพนแดงสดหรือแห้งผสมอาหารสัตว์จะได้อาหารสัตว์ ที่มีคุณภาพดี

การเพาะเลี้ยงแพนแดง

สามารถนำแม่พันธุ์แพนแดงไปเพาะเลี้ยง ก่อนนำไปขยายต่อในบ่อขนาดใหญ่หรือกระชังเพื่อเพิ่มปริมาณต่อไปได้ ดังนี้

1 การเลี้ยงในบ่อซีเมนต์

- 1 เตรียมบ่อปูนเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 80 เซนติเมตร ปิดผาที่ก้นบ่อ เจาะรูให้สูงจากก้นบ่อประมาณ 10 เซนติเมตร สำหรับใช้ควบคุมระดับน้ำ
- 2 ใส่ดินนารองก้นบ่อ เท่ากับระดับด้านล่างของรูที่เจาะไว้ เติมปุ๋ยคอก 1 กิโลกรัม และเติมน้ำให้สูงจากระดับผิวดิน ประมาณ 10 เซนติเมตร
- 3 ใส่แม่พันธุ์แพนแดง 50 กรัม ลงในบ่อที่เตรียมไว้ แล้วใช้มือกระจายให้ทั่ว
- 4 เมื่อแพนแดงเจริญเติบโตเต็มบ่อ นำแพนแดงที่ได้ ไปขยายพันธุ์ต่อได้

2 การเลี้ยงในบ่อแบบบ่อบาด

- 1 เนื่องจากแพนแดงไม่ต้องการน้ำลึก จึงควรขุดบ่อ ให้สามารถขังน้ำลึกประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร และควรมีการพรางแสงหรือมีร่มไม้รำไร
- 2 ใส่แม่พันธุ์แพนแดงลงในบ่อที่เตรียมไว้ เช่น พื้นที่บ่อ ขนาดประมาณ 5 ตารางเมตร ใส่แม่พันธุ์แพนแดง ลงไป 10 กิโลกรัม ใช้เวลา 10 - 15 วัน เมื่อแพนแดง เจริญเติบโตเต็มบ่อ สามารถนำแพนแดงไปขยายต่อ ในพื้นที่ที่ต้องการได้ต่อไป

การนำแพนแดงไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว โดยนำไปหว่านในนาข้าว 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนการปลูกข้าว หว่านแพนแดง ประมาณ 20 วัน แล้วไถกลบ และ ช่วงหลังการปลูกข้าว ถ้าเป็นนาดำ ให้ดำนาไปก่อนแล้วหว่านแพนแดง

ใช้แพนแดงแห้งผสมวัสดุปลูก โดยนำแพนแดงสดมาตากแดด ประมาณ 2 วัน เมื่อแห้งแล้วให้เก็บใส่กระสอบไว้ใช้ผสมกับวัสดุปลูก อัตราที่ใช้ แพนแดงแห้ง 20 กรัม ต่อวัสดุปลูก 1 กิโลกรัม ซึ่งแพนแดงแห้งมีคุณสมบัติไม่แตกต่างจากแพนแดงสด

ใช้แพนแดงเป็นอาหารสัตว์ เนื่องจากแพนแดงเป็นแหล่งโปรตีน และแร่ธาตุที่มีต้นทุนต่ำเกษตรกรสามารถนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์โดยตรง หรือผสมกับอาหารสัตว์ประเภทอื่นๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพ

